

ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО ГОРСКО СТОПАНСТВО И ДЪРВООБРАБОТВАНЕ „НИКОЛАЙ ХАЙТОВ” – ВАРНА

Адрес: ул. Орех № 11, тел./ факс 052 500 937, e-mail: info-402172@edu.mon.bg

ПРОГРАМА ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА РАВНИ ВЪЗМОЖНОСТИ И ЗА ПРИОБЩАВАНЕ НА УЧЕНИЦИ ОТ УЯЗВИМИ ГРУПИ

Училищната програма е част от годишния план за дейността на ПГГСД „Николай Хайтов“ гр. Варна и част от годишния план за изпълнение на Стратегията на ПГГСД „Николай Хайтов“ гр. Варна

Програмата е изискване на ЗПУО чл. 263 от 01.08.2016г., където към изискуемите документи, които педагогическият съвет трябва да приеме в началото на всяка учебна година е поставен акцент и върху възможностите за приобщаване на учениците от различни уязвими групи. Изготвена и утвърдена програмата е винаги актуален документ, който ще структурира различни по вид и обхват дейности, включвайки целия педагогически и непедagogически състав в училищата, а и обществото като цяло. Семейството оказва ключова роля в изпълнението на планираните дейности. То е онова, което може да окаже съществено значение за задържане на ученика в училище. Без поддържане на партньорство с училището, без съвместност при изпълнението на заложените дейности, същите остават само на хартия и са неефективни.

1. НОРМАТИВНА ОСНОВА НА УЧИЛИЩНАТА ПРОГРАМА:

- Закон за предучилищното и училищното образование;
- Наредба за приобщаващото образование;
- Стратегическа рамка за развитие на образованието, обучението и ученето в Република България (2021 —2030)
- Стратегия на Европейския съюз за правата на децата (2021-2024)
- Стратегия за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства;
- План за действие на ЕС срещу расизма за периода 2020—2025 г.
- Национална стратегия на Република България за интегриране на ромите (2012 - 2020 г.);
- Закон за защита от дискриминация;
- Конвенция за борба срещу дискриминацията в областта на образованието;
- Конвенция за правата на детето на ООН;
- Правилник за дейността на ПГГСД „Николай Хайтов“ гр. Варна;
- Стратегия за развитие на ПГГСД „Николай Хайтов“ гр. Варна;

2. ДЕФИНИЦИЯ НА ПОНЯТИЕТО „УЯЗВИМИ ГРУПИ“

Анализът на литературните източници показва огромно разнообразие и в същото време липса на ясно и точно определение на термина. Това предизвиква объркване по

въпроса що е уязвима група? Кои групи са уязвими? Уязвими и рисковни групи термини с еднакво значение ли са?

За целите на нашата програма обобщаваме следните авторови концепции: **Уязвими са онези лица и групи от хора, които търпят ограничения по отношение на участието им в социалния живот, в училище и ползването на социални права.** Уязвимите групи не успяват да получат достъп или да се възползват от възможностите, които предлагат обществото и икономиката и стават жертва или попадат в ситуация на риск от маргинализиране и социално изключване. Уязвими са учениците, които са в тежко финансово състояние, имат различни социални и/или психологически бариери; недостъпна среда; здравни и/или образователни проблеми; липса или недостатъчни социални умения и образование и т.н. В “Справочник по извънредни ситуации” /ВКБООН, Женева, 1999г./ като рисковни и уязвими групи са посочени:

- деца и юноши
- непридружени непълнолетни
- самотни родители, поддържащи домакинство
- жертви на насилие
- нетрудоспособни и хора с увреждания
- възрастни хора
- изолирани групи

Уязвими групи (или **уязвими социални групи**) са категории от хора в обществото, които са по-податливи на социални, икономически или здравни проблеми и често изпитват трудности в достъпа до ресурси, услуги и възможности. Тези групи са изложени на по-голям риск от маргинализация, дискриминация и бедност. Примери за уязвими групи включват:

- **Деца и младежи**, особено тези без родителски грижи или в системата на социалните грижи.
- **Възрастни хора**, особено когато живеят в изолация или без подкрепа.
- **Хора с увреждания**, които може да срещат трудности в достъпа до трудовия пазар или здравни услуги.
- **Етнически и малцинствени групи**, които често са обект на дискриминация или неравенство.
- **Безработни и хора в бедност**, които изпитват финансови затруднения и социална несигурност.
- **Бежанци и мигранти**, които са изложени на риск от социална изолация, бедност и липса на права.
- **Жени, жертви на домашно насилие или дискриминация**, които може да се сблъскват с бариери при достъпа до правосъдие и защита.

Уязвимите групи често се нуждаят от допълнителна защита, социални програми или политики, насочени към подкрепа и интеграция в обществото.

3. ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

- Дефиниция на понятието „уязвима група“ и въвеждане на система от занятия с учители, служители и ученици за превенция, и подпомагане на лицата от уязвими групи;
- Предоставяне на равни възможности за учениците от уязвими групи за интеграция в училище чрез различни училищни и извънкласни дейности;
- Навлизане на различни специалисти в училище за работа с ученици със специални образователни потребности;
- Провеждане на допълнителни консултации за ученици, затрудняващи се при усвояване на учебния материал;

- Ангажиране на учениците от уязвими групи в спортни мероприятия, отиди, туризъм, различни училищни инициативи;
- Предоставяне на допълнителна подкрепа на уязвими групи ученици.

4. ДЕЙНОСТИ ЗА ПРИОБЩАВАНЕ НА УЧЕНИЦИ ОТ УЯЗВИМИ ГРУПИ.

- ✓ Провеждане на проучване сред класовете за ученици, живеещи сами, с един родител, сираци, деца на разведени и/или разделени родители, оставени за отглеждане при близки родственици, с родители емигранти или настанени в социални институции;
- ✓ Картотекиране на горепосочените и изготвяне на индивидуална програма/план за обща подкрепа/ за работа с тях;
- ✓ Търсене на информация за ученици, водещи се на отчет към полицията;
- ✓ Изготвяне на списък с ученици, имащи трудности в овладяване на учебния материал, изготвяне на индивидуална програма за справянето им в училище;
- ✓ Работа с представител на ДПС;
- ✓ Влизане на представителите на полицията в час на класа и дискутиране по проблемите на противообществените прояви;
- ✓ Срещи с различни представители на отдел „Закрила на детето“ и съвместни дейности с ученици, които имат назначен социален работник и/или обществен възпитател;
- ✓ Посещения по домовете на ученици, системно отсъстващи от училище;
- ✓ Изготвяне на списък на ученици със специални образователни потребности и проучване от родителите на диагностичното и психологичното им състояние;
- ✓ Личностна подкрепа съобразно индивидуалните нужди на ученици от рискови групи;
- ✓ Ресурсно подпомагане и психологическо осигуряване за ученици със специални образователни потребности;
- ✓ Привличане на социалните асистенти в съвместни дейности за ученици със СОП;
- ✓ Участие в инициативи за приобщаване на ученици със СОП с община Варна и различни НПО;
- ✓ Работа с членовете на ученическия съвет по различни теми за изпълнение на програмата „Ученици обучават ученици“;
- ✓ Създаване, организиране, инициране на дейности и изпълнението им от доброволческия екип към ПГТСД „Николай Хайтов” гр. Варна, с подкрепата на община Варна дирекция „Превенция“;
- ✓ Провеждане на дискусии в часовете на класа по въпросите за ранна употреба и злоупотреба с наркотици и алкохол.
- ✓ Провеждане на системни родителски срещи в т.ч. и тематични, както и дистанционни (on-line) за обсъждане състоянието и справянето на техните деца в училище;
- ✓ Организиране на родителски тренинги по различни теми. Допустимо е провеждането им on-line, чрез създаване на виртуална класна стая, включваща родители, заявили желание за участие;
- ✓ Мероприятия за превенция на тормоза в училище;
- ✓ Организиране и работа в клубове по интереси;
- ✓ Търсене на възможност за работа по проекти с цел финансиране на ученици в тежко социално положение – подпомагане със закупуване на карти за пътуване, плащане на общежития, закупуване на учебни помагала и др. От 2024/2025г. всички

ученици независимо от финансовото си състояние получават напълно безплатни учебници от училище по общообразователните предмети.

✓ Консултиране на родители, изпитващи затруднения при отглеждане и възпитание на своите деца;

✓ Отбелязване на различни празници и инициативи и включване на ученици от различни рискови групи в тях;

✓ Посещения на културни мероприятия, театрални постановки, организиране на екскурзии и др.

5. ОТГОВОРНИЦИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМАТА.

Заместник директори, класни ръководители, учители, ресурсни учители, психолог, служители и ученици.

За приложението на Програмата важно значение има сътрудничеството между всички пряко ангажираи институции, неправителствения сектор и родителската общност.

Всички участници в образователния процес (семейство, училище, институции, НПО) трябва да бъдат еднакво отговорни и ангажирани за постигането на поставените цели.

Настоящата програма остава отворена за въвеждане на допълнителни дейности, по предложение на всички работещи по нея.

Инж. Мария Георгиева
Директор на ПГГСД „Николай Хайтов“